

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izohaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po céniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Naš državni proračun

PRORAČUNSKI OSNUTEK ZA LETO 1933—1934.

Finančni minister Milorad Djordjevič je predložil v soboto narodni skupščini predlog državnega proračuna za proračunsko leto 1933-34. Ta načrt je bil izdelan v najtežjih dneh naše gospodarske depresije in finančne mizerije, ki jo je povzročila svetovna kriza v zvezi z agrarnim položajem Jugoslavije, zato nosi tudi vse znake tega stanja. Ker so finančni minister in strokovnjaki, ki so proračunski osnutek sestavljali, zastopali stališče, da se mora za vsako ceno ohraniti proračunsko ravnotežje, je od letošnjega manjši za 844,873.421 Din. Določena je torej doslej skrajna najnižja mera od obstanka kraljevine Jugoslavije. Znižale so se več ali manj vse postavke, tako da so določene le najnujnejše vse. Vse ostalo je moralo odpasti, da se tako ne obremene davkoplačevalci, ki so zaradi sedanjega depresije nesposobni za vsako večjo dajatev. Posledice tega se bodo čutille povsod: na eni strani razbremenilno in blagodejno, na drugi pa tudi obremenilno in kvarno. Toda drugega izhoda zaenkrat ni! Ohranitev ravnotežja, stanje valute in možnosti vplačevanja davkov je trenutno najvažnejše, da, eksistenčno vprašanje!

Splošni državni dohodki so preračunjeni: neposredni davki 1.808.000.000 Din, posredni davki 2.880.000.000 Din, višek dohodkov državnega gospodarstva Din 535.251.967 Din in razni dohodki Din 159.914.443. Skupni dohodki znašajo tedaj 6.989.969.910 Din, dočim so znašali l. 1932-33 še 7.575.120.655 Din ali Din 583.223.755 več. Dohodki državnih podjetij in ustanov so pa predvideni tako-le: prosvetno ministrstvo 35.580.000 Din, finančno min. 556.015.651 Din, prometno ministrstvo 2.843.151.047 Din, kmetijsko ministrstvo 55.343.195 Din, trgovinsko in industrijsko ministrstvo 54.000.000 Din ter gozdno in rudniško ministrstvo Din 53.782.395 Din. Skupaj torej 3.983.681.363 Din, dočim je znašala ta skupna vsota v l. 1932-33 še 4.501.034.297 ali 517.352.641 Din več.

To so glavne smernice in postavke osnutka novega državnega proračuna za prihodnje poslovno leto. Podrobni material obsega elaborat, izročen v soboto narodni skupščini, natančneje smernice naše proračunske politike bo pa podal v obrazložilu finančni minister g. dr. Milorad Djordjevič. Narodna skupščina dosti ne bo mogla spremeniti; pri debati bo šlo gotovo le za take korekture, ki ne bodo večjega bistvenega pomena. Zato moramo smatrati, da bo ta proračunski osnutek tudi odobren. Važno je poleg samega proračuna tudi še to, da finančni zakon ne bo vseboval nobenih bistveno važnih novih določil.

Italija naj pove kaj hoče

ZANIMIV UVODNIK PARIŠKEGA DNEVNIKA »OEUVRE«. — ITALIJA MOLČI.

PARIZ, 21. novembra. V daljšem uvodniku se bavi »Oeuvre« z zadnjim govorom predsednika vlade Herriota na kongresu radikalne socialistične stranke v Toulousi in s komentarji, ki jih je ta govor izzval ter pravi med drugim: »Kaj je do danes odgovoril na govor, ki ga je imel Herriot v Toulousi, predsednik Italijanske vlade Mussolini? Ni smatral za umestno, da bi osebno kaj odgovoril na ta govor, dočim je italijanski tisk, čegar pisanje spremljamo z zelo budnim očesom, rekel na to kaj malo. Lahko se reče, da je italijanski tisk razen popolnoma površnega zadovoljstva zavzel izrazito rezervirano stališče, ki bi delovsko moglo odvzeti ves pogum. Toda naj se komentira stališče služ-

svetno ministrstvo 784.671.999, zunanje ministrstvo 120.970.717, notranje ministrstvo 551.114.183, finančno ministrstvo 303.207.958, vojno in mornariško ministrstvo 2.001.900.000, gradbeno ministrstvo 164.420.900, prometno ministrstvo 152.530.804, kmetijsko min. 61.886.584, trgovinsko in industrijsko ministrstvo 45.429.487, socialnopolitično ministrstvo 150.756.418, telesnovzgojno ministrstvo 14.970.000 in proračunski rezervni krediti 25.000.000 Din. Skupno znašajo te postavke že omenjeno vsoto 6.989.969.910 Din, dočim so znašale v letu 1932-33 še 7.575.120.665 Din. Izdatki državnih podjetij in ustanov: prosvetno ministrstvo 23.683.082, finančno ministrstvo Din 539.267.212, prometno min. 2.458.386.644, kmetijsko ministrstvo 55.343.195, trgovinsko in industrijsko min. 16.254.252, gozdno in rudniško min. 31.711.489, socialnopolitično in zdravstveno ministrstvo pa 53.783.395 Din. Skupaj torej Din 3.448.429.669 Din. Leta 1932-33 je znašala skupna vsota teh postavk še Din 3.748.079.135. Razlika je torej — Din 299.649.666.

Splošni državni dohodki so preračunjeni: neposredni davki 1.808.000.000 Din, posredni davki 2.880.000.000 Din, višek dohodkov državnega gospodarstva Din 535.251.967 Din in razni dohodki Din 159.914.443. Skupni dohodki znašajo tedaj 6.989.969.910 Din, dočim so znašali l. 1932-33 še 7.575.120.655 Din ali Din 583.223.755 več. Dohodki državnih podjetij in ustanov so pa predvideni tako-le: prosvetno ministrstvo 35.580.000 Din, finančno min. 556.015.651 Din, prometno ministrstvo 2.843.151.047 Din, kmetijsko ministrstvo 55.343.195 Din, trgovinsko in industrijsko ministrstvo 54.000.000 Din ter gozdno in rudniško ministrstvo Din 53.782.395 Din. Skupaj torej 3.983.681.363 Din, dočim je znašala ta skupna vsota v l. 1932-33 še 4.501.034.297 ali 517.352.641 Din več.

To so glavne smernice in postavke osnutka novega državnega proračuna za prihodnje poslovno leto. Podrobni material obsega elaborat, izročen v soboto narodni skupščini, natančneje smernice naše proračunske politike bo pa podal v obrazložilu finančni minister g. dr. Milorad Djordjevič. Narodna skupščina dosti ne bo mogla spremeniti; pri debati bo šlo gotovo le za take korekture, ki ne bodo večjega bistvenega pomena. Zato moramo smatrati, da bo ta proračunski osnutek tudi odobren. Važno je poleg samega proračuna tudi še to, da finančni zakon ne bo vseboval nobenih bistveno važnih novih določil.

bene Francije napram Italiji že kakorkoli, moramo pibiti, da Herriotov govor ni bil prvi poskus Francije, da stopi z Italijo, da, celo s fašistično Italijo v prijateljske stike. Kar se tiče nas, smo pripravljene sodelovati pri vsakem sporazumu med obema narodoma in sklepanju vsakega prijateljstva, ki ne bi bilo podlaga za novo politiko ravnotežja, temveč za prijateljstvo, čigar cilj bi bila utrditev miru med narodi. Potrebno pa je — kar smo že večkrat naglasili — da se v primeru, ko se postavljajo pogoji za sklepanje prijateljstva, nas obvesti, kakšni so ti pogoji. Mi smatramo, da imamo končno pravico zahtevati, da se nam pove, kaj se od nas zahteva.

Obisk bolgarskih novinarjev

ODMEV POVABILA JUGOSLOVANSKIH BOLGARSKIM NOVINARJEM, NAJ SE OB VRNITVI IZ ITALIJE USTAVIJO TUDI V JUGOSLAVIJI.

SOFIJA, 21. novembra. O priliki odhoda štirinajstoroce uglednih bolgarskih novinarjev v Italijo in vabila jugoslovanskih novinarjev iz Beograda, da bolgarski tovariši na povratku iz Italije obiščejo Jugoslavijo, se je razvila v bolgarskem tisku zanimiva polemika. »Makedonija«, dosledna in zvesta tudi ob tej priliki svoji banditski in protijugoslovanski »politiki«, je odločno nastopila proti obisku bolgarskih novinarjev pri jugoslovanskih tovariših v Jugoslaviji. Njeno stališče je zavzel tudi »Demokratski Zgovor« Aleksandra Cankova ter motiviral potrebo, da ne pride do tega obiska iz razlogov »občutljivosti« — vsekakor z ozirom na odnose napram zavezniški Italiji! V zvezi z nasprotujočim stališčem omenjenih sofijskih listov pa

piše socialistični organ »Narod«: »Gledišče buržujskih listov o »občutljivosti« more v vsakem oziru le še povečati nezaupanje napram bolgarski službeni politiki, že od nekdanj osumljeni, da je pod ducejevo hipnozo in sugestijo »srečnega dinastijskega sorodstva« med Sofijo in Rimom«. Burovega narodni organ »Mir« razpravlja tudi o tem vprašanju in pravi: »Razume se, da mišljenje »Makedonije« in Cankovega »Zgovora«, ki z njo soglašajo, ne izraža buržujskega stališča. Tiče se samo politike, ki pojmuje na ta način prijateljske odnose. Če jugoslovanski tovariši vabijo, ni prav, če ne vabijo, je še slabše. Pa se vznemirjamo, če nam ne zaupajo . . . radi neumnosti, ki se delajo v imenu krivo pojmovanega patriotizma.«

Reševanje nemške vladne krize

POGAJANJA MED NARODNIMI SOCIALISTI, CENTRUMOM, NEMŠKO IN BAVARSKO LJUDSKO STRANKO

BERLIN, 21. novembra. Ker je Hindenburg dovršil včeraj prvi del posvetovanj s strankami, so se pričela danes pogajanja med narodnimi socialisti in centrom. Pogajanja s centrom ne vodi Hitler, ki daje navodila iz hotela »Kaiserhof«, temveč predsednik državnega zbora Göring. O pogajanjih, ki so se tudi danes dopolne nadaljevala, ni javnosti ničesar izvele, ker varueta obe stranki strogo tajnost. Ker bi narodni socialisti pri sestavljanju večine utegnili rabiti tudi nemške nacionalce, je skušal priti Gö-

ring tudi v stik s Hugenbergom, kar pa je ta odklonil. Tako se pogajajo zaenkrat le narodni socialisti, centrom, nemška ljudska stranka in bavarska ljudska stranka. Trenutno še ni mogoče reči, kaj in kako bo rešena sedanja vladna kriza. V javnosti se pojavljajo nairazličnejše kombinacije, in kljub vsemu zanikanju z merodajne strani se še vedno zatrijuje, da bo bodoči mož general Schleicher, ki bo sestavil vlado, ki bo neodvisna od za delo nespособnega državnega zbora.

Po poskušenem atentatu na Herriota

PARIZ, 21. novembra. Ko se je včeraj zjutraj vozil ministrski predsednik Herriot z vlakom v Nantes, so neznanci razstrelili del proge. Atentat je neki železniški čuvaj še pravočasno opazil in vlak ustavil.

PARIZ, 21. novembra. Po vrnitvi iz Nantesa je podal Herriot novinarjem izjavo, v kateri je izjavil, da atentat ni bil toliko zločin, ampak bolj demonstracija neke male skupine bretonskih avtonomistov. Skupino, kakor tudi atentat, so finansirali iz tujine in v aéro je zapleten tudi poročevalec glavnega Hitlerjevega glasila »Völkischer Beobachter«, duhovnik Körbler, ki je bil »e dni izgnan iz Pariza. Pariški tisk razpravlja obširno o atentatu in naglašajo, da gre za tujo »kcljo, katere »ti vodiljo v Rim in Moskvo.« »La Liberté« prinaša poročilo celo pod naslovom »Nemški atentat na Herriota«. Listi zahtevajo najstrožje postopanje. Ob vrnitvi predsednika v Pariz se je zbrala na kolodvoru ogromna množica, ki je Herriotu priredila navdušene ovacije.

POLJSKI UPLIV V VATIKANU.

PARIZ, 21. novembra. Po vesteh iz Berlina so Nemci zelo nezadovoljni zaradi namere, da se poljski kardinal Hlaond imenuje za predsednika kardinalske kongregacije »De propaganda fide«. Nemci se boje, da bi se s tem ime novanjem še bolj okrepil poljski vpliv v Vatikanu, ki je že sedaj zelo močan, ker je general jezuitskega reda Ledchowski istotako Poljak.

Slavje madžarskih legitimistov

BUDIMPEŠTA, 21. novembra. Organizacija madžarskih legitimistov »Sveta krona« je proslavila v soboto zvečer na svečan način dvajseti rojstni dan Otona Habsburškega. Predsednik organizacije grof Zichy je med drugim dejal, da mora Madžarska vzeti iniciativo za rešitev vprašanja zasedbe prestola v svoje roke. — Narodni poslanec grof Pallavicini je v svojem govoru nastopil proti vsem onim, ki smatrajo, da dinastično vprašanje na Madžarskem sedaj ni aktualno. V zvezi s tem je pobijal teze, ki jih je nedavno v svojem govoru v parlamentu zastopal predsednik madžarske vlade Gömbös. Ob koncu je rekel, da je sedaj osvojeno načelo, da nobena država nima pravice vmešavati se v notranje zadeve druge države. Če bi jutri Nemčija hotela zopet vzpostaviti monarhijo, se temu ne bi protivila niti Francija niti Anglija.

VOJNA V JUŽNI AMERIKI.

ASSUNCION, 21. novembra. Uradno poročilo pravi, da so paragvajske čete napredovale za 1 km v smeri proti trdnjavi Saavedra. Neka četa je brez odpora zavzela trdnjavo Lachino.

POTRES NA WESTFALSKEM.

BERLIN, 21. novembra. Na Westfalskem je bil včeraj močan potres, ki sicer ni povzročil mnogo stvarne škode, pač pa precej strahu. Potres so čutili tudi v Belgiji, posebno v okolici Bruslja, kjer pa tudi ni povzročil stvarne škode.

Dnevne vesti

Pohorska žična železnica

Seja upravnega in nadzorstvenega odbora. Nove ponudbe, Petčlanska eksekutiva.

Po daljšem odmoru se je te dni zopet obnovila akcija za gradnjo vzpenjače na Pohorje, in da se temeljito prouče vse možnosti realizacije, je bila v petek 18. t. m. ob 20. sklicana v restavracijo hotela »Orel« seja družbinega upravnega odbora, kateri je predsedoval načelnik g. dr. Alojzij Juvan, navzoči so pa bili vsi odborniki, tudi člani nadzorstva pod načelstvom g. dr. Davorina Senjorja.

Na seji se je podrobno in zelo temeljito razpravljalo o možnosti zgraditve vzpenjače kljub sedanjim neugodnim gospodarskim in finančnim razmeram. Glavno pobudo za to so dali novi predlogi nekoga tujega podjetja, ki se je za akcijo že prej živo zanimalo. Podjetje je sedaj priporočilo gradnjo vzpenjače po žičnem sistemu, ne več gorske železnice, kakor poprej. Navzoči odborniki so se v celoti strinjali glede dejstva, da je vzpenjača na Pohorje za Maribor tak velikega pomena, da se mora čimprej zgraditi. Vsako odlašanje bi akciji samo škodovalo in bi jo naposled lahko docela pokopalo, kar bi pomenilo veliko izgubo za naš tujkoprmetni in celotni gospodarski razvoj.

Da se zadeva temeljito prouči in pripravi in je celotni odbor za naglo posovanje preokoren, se je izvolila posebna petčlanska eksekutiva ki jo tvorijo Janko Tavčar, Albert Vicelj, dr. Levčec, Gijuro Valjak in Julij Gustin. Zapravljeni sednika eksekutive je bil izvoljen podpredsednik upravnega odbora g. Janko Tavčar. Nova eksekutiva bo proučila v prvi vrsti novi predlog omenjene tvrdke, ki priporoča zgraditev žične železnice do Pekar, tako da ne bi bila potrebna predvidevana cesta Pekar - dolinska postaja, obenem bo pa stopila v stik tudi z drugimi sličnimi podjetji. Prva seja eksekutive bo v četrtek 24. t. m. zvečer.

Prepričani smo, da se akcija poslej ne bo več zavlačevala. Interesi Maribora in vse njegove neposredne okolice zahtevajo nujno, da se žična železnica na Pohorje zgradi brez ozira na težkoče, ki se z resno voljo in vztrajnostjo dajo prav gotovo tudi že sedaj premagati.

Smrt zaslužnega narodnjaka. V soboto 19. t. m. je umrl v Mariboru upokojeni dvorni svetnik g. Ivan Šorli, markantna osebnost med istrskimi izseljenci. Rojen l. 1853. v Podmencu pri Tolminu je obiskoval gimnazijo v Gorici, ktero je dovršil l. 1873. z odlično maturo. Dopršivši vojaško službo je šel na Dunaj na univerzo studiral pravo. Med tem časom je bil mobiliziran ob priliki bosanske okupacije l. 1878. Kot politični uradnik je služboval v Trstu, Voloski, Kastvu, Krku in v Pazinu. Tu je služil celih 20 let kot okrajni glavar, in namestniški svetnik do izbruha vojne z Italijo. V Pazinu je posvetil svoje glavno delo razširjenju narodnega šolstva. Ko je prišel v Pazin, je bilo v celotnem okraju samo 9 ljudskih šol, v katerih se je poučeval tudi hrvaški jezik, a v bistvu je bila večina teh šol bolj italijanska. Ko je odšel iz Pazina, je zapustil v okraju 36 popolnoma hrvaških šol. Od l. 1915. je živel s svojo rodino v Mariboru ter tudi tu tekom svetovne vojne izdatno sodeloval pri oskrbi naših primorskih beguncev. Kot staroupokojenec je za vse svoje narodno delovanje imel pač edino notranje zadoščenje, ktero ima človek po vestno izpolnjeni dolžnosti. Bodi mu lahka slovenska zemlja!

Kongres stanovanjskih najemnikov. Na pobudo mariborskega društva Stanovanjskih najemnikov je pozval izvršilni odbor Zveze stanovanjskih najemnikov vse organizacije stanovanjskih najemnikov, da pošljejo svoje delegate na izredni kongres, ki bo z Zagrebom 4. decembra v mestni posvetovalnici. Obenem bodo organizacije po svojih mestih prosile senatorje in narodne poslance ter vsa strokovna in druga društva, da se udeležijo tega kongresa. Na kongresu se bo izvolila nova uprava Zveze stanovanjskih najemnikov in bodo pokrenjeni koraki za složen in enoten nastop najemnikov v vsej državi.

Kaj zahtevajo mariborski narodni železničarji v resoluciji, sprejeti na včerajšnjem javnem shodu: Izplačajo naj se delavske razlike za enkrat vsaj v polovičnem iznosu; spremembo zakona o državnem prometnem osebju, spremembo delavskega pravilnika o službeni obleki; spremembo pravilnika o sporednih prejemkih v toliko, da se namesto sedanjih premij za strojno osebje v kurilnicah uvede urnina, ker dosedanje zaračunavanje premij ustvarja med strojnimi osebjem veliko nezadovoljstvo; prav tako naj se pri vlakospremnem osebju uvede namesto sedanje kilometražne urnina, ki naj se računa od odhoda vlaka do povratka; določijo naj se zadostni krediti za sezonske delavce; v kurilnicah naj se uvede zopet akordno delo; delavcem, ki se postavljajo po zakonu, naj se prizna vsa službena leta; progovnim delavcem, ki opravljajo službo izven svojega domicilnega mesta, naj se prizna potnina; delavcem, ki opravljajo nočno službo, naj se prizna nočna doklada; uravna naj se delovni čas pri vseh panogah službe in naj se vsako neobhodno potrebno čezurno delo primerčno odškoduje; prevedejo naj se vsi dnevičarji, ki služijo že dve leti; upokojencem naj se dajo vse vozne ugodnosti, ki jih uživajo aktivni uslužbenci; uslužbenci, ki so zreli za upokojeitev, naj se upokoje, vendar pa naj se uvede dostojen in primeren način, da ne bodo upokojenci ob upokojeitvi brez sredstev in naj se jim pokojnine redno nakazujejo; mesto Maribor naj se uvrsti v prvi druginjski razred in z zakonom naj se zaščiti stanovanjski najemniki, ker železniški uslužbenci, ki niso nujno naturalnih stanovani, ne zmorejo več pri naraščajoči druginji visokih najemnin.

Iz železniške službe. Premiščeni so: zvančnik: Avgustin Kruh iz Maribora v Rajhenburg, France Bukovec s Pragerskega v Ljubljano, Karel Jordan iz Ljubljane v kurilnici Maribor in Viljem Seibitz v Rajhenburgu v Ormož. Izpušeni za prehod v ukazno skupino so napravili pred izpitno komisijo pri generalni direkciji iz prometne službe Janez Rozman, Stanko Rošker, in Ivan Škerjanc vsi iz Maribora, Matej Mihajlevič iz Ormoža, Ivan Polanec v Kraljevec-Prelogu, Ludvik Janežič iz Kotorbe in Valentin Krolč iz Grobe nega; iz komercialne službe M. Liel Zupanc s Pragerskega; iz računsko-finančno-ekonomske stroke v. Vauča v kurilnici Maribor; komercialni izpit pri ljubljanski direkciji pa je napravil Alojz Greisch iz Slovenjgradca.

Pravoslavna crkvena občina vabi svoje občane, da se udeležijo slave 45. pehotnega polka v vojašnici kralja Aleksandra (Meljska cesta) dne 23. t. m. ob 10.30.

Važno opozorilo za vse upokojence. Dravska finančna direkcija v Ljubljani objavlja uradno: Da se ne bi izplačilo pokojnine na novo upokojenim državnim uslužbencem iz formalnih ozirav zavleklo, se vabijo vsi tisti državni uslužbenci (tudi za v bodoče), pri katerih je upokojeitev že v teku, da pred ože tej direkciji tudi nepozvani — že takoj po razrešitvi od civilne državne službe — pravilno izpolnijo prijavo za odmero druginjskih doklad in vse priloge, kakor jih predpisuje uredba o druginjskih dokladah državnih upokojencev št. 11.330-I z dne 14. marca 1932, objavljena v »Službenem listu kr. banske uprave dravske Banovine« v Ljubljani 25. marca 1932. Na vrhu prijave je napisati opombo: Še ne prejemam penzije.« Prijave se dobe pri Društvu upokojencev v Ljubljani in v trafikah v večjih krajih.

Volitev cerkvenega konkurenčnega odbora pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Na skupni seji občini tukajšnje župnije je bil soglasno izvoljen za načelnika gosp. Alojz Schicker, župan pri Sv. Marjeti, za odbornike pa Anton Šuman, župan v Vosku, Jožef Fekonja, župan v Grušovi, Franc Mulec, župan v Dragučovi in Ivan Ferik, občinski svetnik v Pesniškem dvoru.

Vzgojiteljico, ki obvlada francoski in nemški jezik, išče tukajšnja borza dela.

Iz društva stanovanjskih najemnikov. Jutri v torek bo ob pol 20. uri redna odborova seja v društvenih prostorih na Rotovškem trgu.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigura »Franc Jožefova« grenčica iahko izpraznitve črevesja brez vsakega napra. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cev so izkazala, da suži »Franc Jožefova« vodi posebno dobro starejšim ljudem. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Samomor upokojenega železničarja.

V soboto okoli 18. ure je bil klican službujoči stražnik v ulico Ob brodu, kjer si je končal življenje 52letni upokojeni železničar Simon Jančar Samomorilca je naša obešenega v njegovi dvorani zasebnica Ivana Velcova, ki je sklicala sosede, obenem pa obvestila tudi policijo. Sosede so prezeali v v in skušali obupanca obuditi z umetnim dihanjem, vendar zaman. Policijski zdravnik g. dr. Zorjan je mogel ugoviti samo še smrt in je bilo truplo takoj nato prepeljano v mrtvašnico pobjreškega pokopališča. Pravi vzrok Jančarjevega obupnega dejanja ni znan; po izpovedi prič je bil pred svojim dejanjem precej vinjen. Najbrže ga je pogala v smrt nezdravljiva bolezen.

Strasna smrt. Pod tem naslovom smo priobčili v petkovi številki vest, da si je strugar Josip Wiesthaler, stanujoč v Vodnikovi ulici v Studencih, pretekli četrtek zvečer v hipni zmedenosti na tragičen način končal življenje. K tej naši vesti sporočamo, da Josip Wiesthaler ni bil glavni krivec krvavega dogodka, ki se je pripetil v nekem vinotoču v Razvanju, ampak se je že pred ubojem železničarja Jakoba Klemenčiča hudo ranjen na glavi odstranil iz vinotoča. Tudi je bila rana, ki jo je dobil pokojni Wiesthaler, le po naključju usodna posledica in vzrok njegove tragične smrti. Pokopali so ga preteklo soboto na studenskem pokopališču ob številni udeležbi pokojnikovih prijateljev in znancev, ki sočustvujejo s nesrečno vdovo in nepreskrbljeno hčerko.

Dve nesreči. V Frajhajmu pri Slovenski Bistrici je doletela včeraj popoldnega mlinarskega pomočnika Jakoba Kovarčiča luda nezgoda. Ko se je peljal na kolesu se mu je suknila zapletla v zadnje kolo, kar je povzročilo, da je padel in se poškodoval na obeh nogah. V Bolcu pri Dravogradu pa je voz zmečkal delavcu Petru Robniku stopalo desne noge. Oba ponesrečenca se zdravita v tukajšnji bolnišnici.

Pod vplivom sladke rajčice je prišlo v soboto zvečer v neprijeten stik s policijo več vročekrvnežev. V neki gostilni na Tržaški cesti so se sprli 30letni železo strugar Viktor G., 27letni slikarski pomočnik Anton S. in 25letni delavec Mirko U. Ker se v gostilni niso mogli dovo'j razgibati, so se podali na prosto. Zahreščale so late na bližnji lesenji ograji in pričele so padati krepke batine po plečih in glavah. G. je moral pobegniti pred svojima nasprotnikoma v mesto, kjer ga je rešil nadejnega trpljenja stražnik na Kralja Petra trgu, ki je triperesno deteljico odpeljal na policijo. Veliko gledalcev sta ime a pri svojem pretepu tudi 23letni čevljarski pomočnik Vinko P. in 43letni strojnik Franjo S., ki sta smatrala kot najumestnejši kraj za svoje obračunavanje Masarykovo cesto. Stražnik ju je mogel poučiti o dostojnem vedenju šele na stražnici. V neki gostilni v Dravski ulici je zahteval predsinonijem četrtinko vina 28letni medicar Pavel V. iz Vojašniške ulice, ki pa je bil že tako vinjen, da mu gostilničarka ni mogla ustrediti. To je medicarja tako razjezilo, da se je dejansko lotil gostilničarke, njenega sina in na pomoč prihitevšega stražnika. Gostilničarki je tudi izbil zob, stražniku pa je zbil z glave čepico. Ukrotiti so ga mogli šele s pendrekovim mazilom. Med potjo na stražnico pa se je V. stražniku iztrgal in pobegnil v svoje bližnje stanovanje, kjer se je zaklenil, nato pa skozi okno z najnesramnejšimi psovskami obkldal stražnika. Plačilo bo G. prejel na sodišču.

Nepreviden kolesar. V soboto zvečer okrog 17.30 je zavozil s svojim kolesom z veliko silo na Koroški cesti v dalmatinskega krošnjara Mateja Malenico 18letni zidarski vajenec Franc Danko ter ga podrl na tla. Krošnjar se je občutno potokel po hrbtu, razsula in deloma razbila pa se mu je tudi vsa krošnja. Ker je vajenec obljubil poravnati povzročeno škodo, je krošnjar opustil nadaljnjo postopanje.

Narodno gledališče

Repertoar

Ponedeljek, 21. novembra. Zaprtó.
Torek, 22. novembra. Zaprtó.
Sreda, 23. novembra ob 20. uri »Gospa ministrovka«. Red C.
Iz gledališča. Satirična Nušičeva ša-ogira »Gospa ministrovka«, ki je ob svoji letošnji premieri ponovno izborna uspela ter se je občinstvo sijajno zabavalo, se ponovi v sredo, 23. t. m. za red C. — Suppejeva opereta »Boccaccio« spada med najboljša dela klasične operetne produkcije ter je še danes stalno na repertoarju velikih gledališč. To vsebinsko zelo zabavno delo pripravila mariborsko gledališče kot naslednjo glasbeno premiero za konec tekočega tedna. Dirigira kapelnik Herzog, režira g. K. Bachmann kot gost.

M. Mayo: Moje dete

Ameriške pisateljice ameriška barba v treh dejanjih je brez soli. Vse je samo golo nizanje komičnih zapletljajev, ki so privlačni za lase, nimajo nobene poglobitve in so glede duhovitosti tako neskončno revni, kakor nobeno drugo odrsko delo, ki se je kdaj igralo pri nas. To je tipična ameriška limonada izza časov prohibicije. Da se ni razširilo samo po Ameriki, ampak je priromalo tudi v Evropo in celo v Maribor, je pač krivo sedanje splošno popitvenje. Koncesija je tistemu občinstvu, ki hoče gledati samo z očmi, poslušati le z ušesi in se snejati samo z usti. Mislimo, da ga je tudi v Mariboru toliko, da bi lahko večkrat zaporedoma napolnilo gledališče, če bi sploh vedelo, da ga imamo. Tako zanaj rajše v kinematografe. Če se gledališki upravi posreči z »Mojim detetom« privabiti ga v hram Talije, potem uprizoritev ne bo brez uspeha. Samo o tem dvomimo.

Mlad mož bi rad imel stroka, mada žena ga pa ne more dobiti, dasi pravi, da ga ne mara. Zato mož odpušuje. Da bi ga zopet navezala nase, ga na nasvet svoje prijateljice nalaže, da je postala mati. Mož se vrne, žena dobi s pomočjo prijateljice in prijatelja otroka iz Dečjega doma, in ker ga prava mati 'oče nazaj, poiščejo še drugega: dvojčki. Potem si zaradi dvojčkov izposodi še tretjega otroka: trojčki. Konec: mati prvega otroka in oče dvojčkov prideta po svoje otroke in — laž je razkrita ... To je kratka vsebina.

Režiser g. Tomašič je deo dobro nastudiral, samo ono zadregarstvo, kadar se morajo najti nove lazi, je tako strašansko odrsko obrabljeno, da je dolgočasno, neprijetno in odbija. V resničnem življenju gre navadno bolj gladko. Igra se je sukala na ploskvi burke, e pesamezni igralci so posegli v življenje in hoteli — kolikor se sploh da — ustvariti iz svojih plitvih bitij resnične ljudi. Najbolj se je to posrečilo še gđc. Kraljevi, dasi ne vedno. Igrala je ženo Kitty. Gg. Harastovič in Nakrst. Hardy in Jinks, sta bila živahna, mestoma dobra, sicer pa taka pač, kakor »Moje dete« samo. Ga. Savinova se je v ulogi prijateljice Aggie razživela po svoji navadi. Ostale uloge so odigrali: g. Furijan O'Flarčtyja, ga. Tovornikova Maggie, ga. Zakrajškova Rozo, g. Tovornik Finnagleua in g. Blaž Daranova. Obisk je bil slab.

Torek 22

Torek 22

! SVENGALI!

Velika

kavarna

Nezgode in nesreče. Na rešni postaji sta poiskala včeraj prvo pomoč 47letni brat Marko Babič in njegov 21letni brat Alojz, ki sta dobila o priliki nekoga pretepa precejšnje poškodbe na glavi, rokah in po ostalem telesu. Prav tako se je zateka na rešilno postajo po potrebi pomoč 19letna Marija Tementova, doma iz Zlatoliča na Dravskem polju, ki se je pri delu z nožem nevarno porezala na levi roki, da je nastopilo močno krvavenje. Rešilni avtomobil je na moral povsredovati v dveh primerih ter prepeljati v bolnišnico 29letnega delavca Josipa Kocjana od Sv. Marjete na Dravskem polju, ki si je pri delu zlomil desno nadoht in 9letnega šolarja Ivana Stefančiča iz Loške ulice, ki je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo roko.

Manifestacija narodnih železničarjev za svoje interese in jugoslovansko edinstvo

CENTRALNA UPRAVA ZDRUŽENJA JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV POLOŽILA RAČUNE O DELOVANJU. — ZDRUŽENJE JE PREPOJENO Z JUGOSLOVANSKO IDEOLOGIJO, STROGO PRIPRAVLJENO V SLUŽBI IN ZVESTO DOMOVINI. — MIREN POTEK JAVNEGA SHODA V NARODNEM DOMU. — TEŽAVEN POLOŽAJ NAŠIH ŽELEZNIČARJEV, ZLASTI DELAVCEV — SPREJETA RESOLUCIJA.

Včeraj dopoldne je sklicala podružnica železničarjev in brodarjev v veliki dvorani Narodnega doma javen shod, katerega so se v častnem številu udeležili narodni železničarji in delavci. Shod, ki ga je otvoril in vodil predsednik mariborske podružnice g. Rudolf Tumpelj, se je pretvoril v veličastno manifestacijo železničarjev za svoje interese in edinstvo. Bil je izraz stanovske zavesti, ki združuje 35.000 tovarišev, ki so dan in noč v službi najvažnejšega prometnega sredstva.

Po uvodni besedi je predsednik Tumpelj posebej pozdravil člane centralne uprave predsednika Zdrženja inž. Nikolo Gjurica, načelnika finančnega oddelka generalne direkcije, nadaže tajnika Zdrženja Jožo Simončiča, kontrolorja strojnega oddelka generalne direkcije Mirka Vuletiča ter delegate oblastnih odborov Gabrija Kulenoviča, Vojislava Jankičevića in Aco Saviča iz Beograda, Antona Sabljaka, Silvestra Zidareviča in Stjepana Zorka iz Zagreba, Ljubomira Isakoviča, Dražana Cvetkoviča, Josipa Hasajana in Stevana Filipoviča iz Subotice, Derviša Dediča in Iljo Djordjeviča iz Sarajeva, delegate ljubljanskega oblastnega odbora Albina Roterja, Mirka Punčuha, Ferdinanda Koprivca in Ivana Škrijanca ter zastopnika policijske oblasti nadzornika Pavletiča. Nato je predsednik Tumpelj v kratkih in jedrnatih besedah predložil težek današnji položaj, ki postaja vedno slabši in tira zlasti železniške delavce v obup. Obrazložil je namen zborovanja, ki naj utrdi medsebojne vezi nacionalnih železničarjev ter podal besede kot prvemu govorniku centralnemu predsedniku inž. Nikoli Gjuricu.

Klene so bile predsednikove besede, s katerimi si je namah pridobil navzoče, ki so ga prekinjali z odobravanjem, prijetjem in aplavzi. Saj pa so tudi bile nekak resume vsega dosedanjega delovanja nacionalnih železničarjev, ki ima svoje početke že pred svetovno vojno, bile so zaključek računa delovanja v poznih letih, ko je tudi Zdrženje uspešno branilo pravice in interese železničarjev. V izbranih besedah je na-

dalje bodril stanovsko zavest in pozval zborovalce, naj se z delom in voljo oklenejo Zdrženja in spoštujejo njegove ideje. Obljubi je, da se bo po svojih močeh boril tudi nadalje za vse, zlasti pa za delavstvo, kateremu mora biti zaskrban življenjski minimum. Tudi je izjavil, da bo v prihodnosti zahteval mesečnih prejemkov in da ne bo novih redukcij. Njegov govor je vzbudil v navzočih splošno zadovoljstvo.

Nato se je oglasil k besedi tajnik Zdrženja, višji kontrolor Joža Simončič. Orisal je delo in prizadevanje Zdrženja, ki se bori za ublažitev težkega položaja železničarjev, kar so navzoči z zadovoljstvom vzeli na znanje.

Za njim je spregovoril delegat zagrebškega oblastnega odbora Anton Sabljak, ki je prinesel pozdrave iz Hrvatske, Dalmacije, in Slavonije. V svojih daljših, stvarnih in temperamentnih izjavah se je dotaknil vsega, kar žuli danes naše železničarje. Pozval jih je na složno delo, razgalil rovanje in demagogijo, ki jo povzročajo internacionalni železničarji s svojimi razkosanimi organizacijami, ki so zaradi neuspehov obsojeni na smrt. Naglasil je, da je za jugoslovanske železničarje nacionalno vprašanje rešeno. Njih nadaljna borba bo borba za krul, borba za to, ker jim pripada kot sinovom osvobodjene domovine, ki ne prosijo nobene milosti, ampak imajo pravico zahtevati.

V imenu subotičkega Oblastnega odbora je pozdravi navzoče delegat Josip Hasajin, v imenu sarajevskega delegata Derviš Dedič, v imenu beogradskega pa Gabrija Kulenovič, ki je podčrtal važnost zborovanja in se laskavo izrazil o discipliniranosti mariborskih nacionalnih železničarjev.

Nato je spregovoril v imenu ljubljanskega oblastnega odbora Albin Roter. Spominjal se je rojstva Zdrženja, trpljenja narodno zavestnih železničarjev pod Avstrijo in hudih prevarnih dni. Poudaril je vsega uvaževanja vredno nacionalno, strokovno, socialno in kulturno delo Zdrženja, se priključil zahtevam svojih predgovornikov in pozval navzoče na složno delo za dosego vseh pravic.

Težek položaj železniškega delavca so obrazložili delavski zastopniki Veiner

iz Maribora, Jankičević iz Beograda, Koprivec iz Ljubljane in Može iz Maribora. Vsi so izrekli energične zahteve po novem delavskem pravilniku, ki naj omogoči delavcu človeku dostojno življenje. Zastopnik Može se je tudi energično zavzel za ureditev provizijskega sklada in bolniškega fonda ter naglasil, da naj se da delavcu to, kar je delavčevega.

Sprejeta je bila nato obsežna resolucija, v kateri zahtevajo mariborski narodni železničarji zboljšanje svojega težkega položaja.

Zaključno besedo je povzel podružnični predsednik Tumpelj, se zahvalil vsem, zlasti članom centralne uprave, ter pozval navzoče še na nadaljno vztrajno delo.

Za povzdigo drsalnega sporta v Mariboru

Ureditev modernega drsališča pri Treh ribnikih.

Drzanje je ena najbolj zdravih panog današnjega sporta, je izrazit sport, ki krepi telo in je zlasti za duševnega delavca velike koristi, da se po trudopolnem delu v zaduhlih pisarnah pozimi razgiblje na svežem zraku. Prav tako pa je tudi za mladino zdravo razvedrilo in prijetna zabava. Kolikega uvaževanja vredna je ta panoga sporta, nam priča dejstvo, da gradijo druga mesta velika umetna drsališča, katerih ureditev in vzdrževanje je zvezano z ogromnimi stroški.

Za letošnjo sezono pa se obeta tudi mariborskim drsalcem moderno drsališče, ki bo po svoji ureditvi odtehalo umetnega, če bo zima mrzla. Mestno olepševalno društvo je imelo pretekli petek zvečer svojo sejo, ki ji je predsedoval v odsotnosti mestnega župana g. dr. Lipolda podpredsednik g. Knop. Na seji so razpravljali predvsem o ureditvi modernega drsališča v Mariboru, upoštevajoč vse lanske želje in pritožbe mariborskih drsalcev. Ker so stroški za vzdrževanje dveh drsališč, manjšega v mestnem parku in večjega pri Treh ribnikih preveliki, se bo drsališče v parku opustilo. Zato pa se bo drsališče pri Treh ribnikih uredilo tako, da bo ustrezno vsem drsalcem. Poskrbjeno bo za varnost in bo veliko drsališče razdeljeno na štiri dele. Pred paviljonom bo prostor za umetno drsanje, na levi strani bo drsališče za deco in za začetnike, na desni za že izvežbane drsalce, zadnji prostor pa bo služil raznim igram na ledu.

Društvo si bo nabavilo poseben skobelj, s katerim bodo delavci skobiljali led, da bo gladina vedno prvovrstna. Posvečala se bo vsa pažnja in skrb za to, da bo led vedno pripravljen, da bo

STAREJSIM OSEBAM

revmatične bolezní zagrenjujejo stare dni. Vam, ki trpite na revmatizmu, protinu, triganju, ishiasu, zobobolu in glavobolu, se priporoča masaža

ALGO

za masažo.

Masaža z ALGO vas krepi, osvežuje. ALGA je starejšim osebam pravi blagoslov.

Steklenica 14 Din. Oglas leg. pod S. Br. 25.892/32

drsališče zadostno razsvetljeno in pod nadzorstvom. Primerno bo uredjen tudi paviljon, kjer bodo drsalcem na razpolago razna krepčila. Ob nedeljah bodo na drsališču tudi koncerti. Drsalcem in ljubiteljem tega zimskega sporta obeta mestno olepševalno društvo moderno drsališče z vsem komfortom pri Treh ribnikih, ki bo sposoben tudi za tekme v drsanju. Ta sklep bo nedvomno dosegel vsesplošno odobravanje in ga bodo zlasti mariborski drsači toplo pozdravili.

Sport

ASK PRIMORJE : SK RAPID 2:0 (2:0).

Mariborski Rapid je včeraj odigral svojo prvo tekmo v prvem razredu, in sicer v Ljubljani proti ASK Primorju. Rapid je dokazal z včerajšnjo tekmo, da je po pravici uvrščen v skupino naših izbranih moštvev. V celoti je Rapid ljubljancem ugajal, kar je tudi razvidno iz poročil današnjih ljubljanskih listov. »Jutro« celo piše, da ni izključeno, da bo Rapid povzročil še marsikatero zmedo v prvenstveni tabeli, zlasti ker moštvo odigra ostale štiri tekme v Mariboru.

Stanje prvenstvene tabele je po včerajšnji tekmi naslednje:

SK Primorje	5	2	3	0	11:6	7
SK Ilirija	4	2	1	1	15:8	5
SK Železničar	4	2	1	1	10:11	5
ISSK Maribor	4	2	0	2	13:9	4
SK Svoboda	4	0	1	3	4:17	1
SK Rapid	1	0	0	1	0:2	0

SK Svoboda (Maribor): SK Ptuj 6:2 (3:0).

Namesto napovedane prvenstvene tekme SK Svobode (Ljubljana): SK Železničarja, ki je bila v zadnjem hipu s strani ljubljancem odpovedana, se je včeraj dopoldne odigrala na igrišču ISSK Maribora prijateljska tekma med SK Ptujem in SK Svobodo. Tekma se je končala z zmago domačinov v razmerju 6:2. Sodil je g. Kopic. Čudno se nam zdi, kako je sploh prišlo do te tekme, ker je vendar klubom Jugoslovanske nogometne zveze prepovedano odigrati tekme s

Arkadij Averčenko:

Vroč čaj

Sedel sem pri pisalni mizi v svoji sobi — pred menoj je bilo odprto okno, za oknom je ležal vrt in na nasprotni strani je stala hiša. Okna hiše so bila odprta, da sem lahko videl moža in ženo, ki sta sedla k čajni mizici. Žena je vzela kozarec, ga obrisala s prtičem, poožila na podstavku in vprašala moža: »Ali hočeš temnega čaja?«

»Seveda, saj to vendar že veš!« je odgovoril mrmraje mož. Pogleda ni dvignil od časopisa, prijel je za kozarec in ga nesel k ustom, srknil krepk požirek in nato panil ves razdražen kvišku: »Kaj pa je vendar to?« Zvil se je na stolu kakor ptič, zadet od krogle, nato je letel k čajni mizici, pogledal svojo ženo z zaničevanjem in dejal srdito: »To si mi nalašč napraviš?«

»Kaj pa sem naredila?« je vprašala začudeno.

»Vrele vode si mi nalila!«

»Kakšne vrele vode? To je vendar čisto navaden čaj!«

»To ni čaj! To je vrela voda!«

»Kaj hočeš s tem reči?«

»To je nesramnost! Grlo sem si poparil!«

»Toda...«

»Ti imaš vesele s tem, če napraviš svojemu možu kaj zlobnega.«

»Toda, dragec... ti si vendar sam kriv.«

»Jaz? Zakaj?«

»Če si tak tepca, ti se ne smeš poročiti... in ni bi mrzel čaj.«

»Ti bi ne smela poročiti takega tepca... Pardon... V ostalem si pa sama neumna... Prav reči...«

»Jaz?!«

»Da, ti!«

»Kaj hočeš s tem reči?«

»Če že daš človeku vrele vode, ga moraš vsaj opozoriti na to.«

»Čudovito, našemu prijatelju Nikolaju nalijem vselej tako vroč čaj in ne pritožuje se nikoli.«

»Tisti tvoj Nikolaj sploh nima grla, ampak strešni žleb... Ta Don Juan.«

»Kaj hočeš s tem reči?«

»Pusti me s tvojim Nikolajem v miru. Dražiš me neprestano. Danes mi daš vrele vode, jutri mi daš vrele vode in to gre tako dolgo, dokler me ne uničiš... Nato boš lahko s svojim Nikolajem živeč srečno in v miru, in ne bo se ti treba bati, da te tvoj mož zasači...«

»Kaj hočeš s tem reči?«

»Pravim, če mi daš še enkrat vrele vode...«

Gospa je skočila pokoncu, prevrgla stol in zakričala:

»To ni vrela voda! To je čaj! Naraven čaj! Mi vsi pijemo tak čaj! Ti, barbar... Mi vsi pijemo tak čaj...«

Videl sem, kako so se odprla vrata, v sobo je stopila visoka, suha gospa, najbrž njuna sorodnica.

Žena jo je popadla za roko in zaklicala: »Lili naj govori; ona pri stvari ni prizadeta. Lili, pokusi čaj! Ali je vroč?«

Lili je vzela kozarec, pokusila čaj in dejala: »Fej, grdobija... Čaj je vendar mlečen.«

Mož se je zgrabil za glavo, letal ko blažen po sobi in vpil ko histeričen: »Mlaččen, ha... Mlaččen... Vi vsi skupaj držite... Vsi ste proti meni... Če je čaj mlaččen, tedaj ste vi vsi sleparji in ničvredneži...«

»Nikolaj Ivanovič,« je dejala Lili ponosno, »lahko me žalite, ker sem uboga žena, ki živi pri svoji sestri, a vendar morate preudariti, kaj govorite.«

»Ni treba, da kaj preudarim!« je vpil mož ves razdražen.

»Prosim... toda reči vam moram, da je vaše ravnanje sirovo... Če vam moja sestra ne ugaja, čemu ste jo poročili. Mož, ki se norčuje iz ubogih žensk, je v mojih očeh sirovež.«

V tistem trenutku so se odprla vrata znova, v sobo je stopila stara pestunja.

»Kaj pa kričite?« je zaklicala vsa iz sebe. »Otrok je pravkar zaspal.«

Mož je popadel pestunjo za roko, jo vlek k mizi in ji dejal: »Pestunja! Vi ste edina pametna ženska v hiši... Povejte mi, ali je mogoče piti ta čaj?«

Pestunja je pokusila čaj, nato je spregovorila s prepričevalnim glasom: »Ne tega čaja pa res ni mogoče piti...«

»No,« je meni mož, »ali nisem vedno trdil, da je pestunja najpametnejša ženska?«

Pestunja je pokusila čaj, nato je spregovorila s prepričevalnim glasom: »Ne tega čaja pa res ni mogoče piti...«

»No,« je meni mož, »ali nisem vedno trdil, da je pestunja najpametnejša ženska?«

»Ona drži s teboj, ker hoče, da ji poviš plačo. Ona se samo dela tako, kakor da se je spekla v ustnice.«

»Kako spekla?« je vprašala pestunja začudeno, »čaj je vendar ledeno mrzel.«

»Kaj?« je vpil mož... »peljite starko proč, sicer jo zadavim...«

»Milostljivi gospod!« je jecljala starka in začela jokati.

Tega nisem mogel več mirno gledati. Zgrabil sem klobuk in zbežal k sosedom.

»Oprostite,« sem dejal, »da sem vdrl kot neznanec v vašo sobo. Skozi okno sem vse videl, kar se je pri vas odigralo. Slednji izmed vas, gospoda moja, ima s svojega stališča prav. Vi, gospa, ste vašemu možu v resnici nalili zelo vročega čaja. Vaš mož se je spekel v ustnice in se začel prepirati z vami. Vaša sestra je stopila čez deset minut v sobo in naravno je, da je bil čaj že mlaččen. Pestunja je prišla še deset minut pozneje ko vaša sestra, in čaj je bil že ledeno mrzel. Znano je, da se toplota tekočine znižuje, če pride v stik z zrakom...«

»Oprostite, gospod,« me je vprašal mož, »kaj pa hočete prav za prav?«

»Jaz? Prav nič... Hotel sem vam odpreti oči... Skozi okno sem vse videl, kar se je zgodilo...«

»Čedno opravilo!« je omenila strupeno žena, »opazovati sosede... vohuniti... Sramujte se!«

»Lepa vzgoja,« je pripomnila sorodnica, »priklatiti se v tujo hišo in neznanec delati moralne pridige... Fej, grdobija!«

Pestunja je dejala: »V moji prejšnji službi je prišel nekoč v hišo fin gospod in pozneje smo opazili, da je izginila suknja iz predsobe. Poidi, dragec... pojdi...«

Teda so stali vsi štirje pred menoj, pozabili so na svoj prepir, se zedinili in me gledali srdito. Nasmehnil sem se in zapustil sobo. Ljudje nočejo nikoli slišati resnice...

Pierre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman

54

Naposled, čez dolgo dolgo časa je vstalo solnce, veliko solnce, toda tako medlo, tako blede, da se je človeku zdelo kakor nekakšen tajnistven nebesni znak, ki oznanja svetu in vsem ljudem, konec časa. Bilo je kakor meteor sodnega dne, začetka kaosa, veliko solnce smrti...

Bora-Boro je obsijala blede svetloba, in takrat sem razpoznal človeške postave, ki so stale tam pri obali, ko da čakajo name, in sem se izkrcal...

Pod visoko sivo kolonado kokosovih palm so sedele po tleh ženske, ki so si z rokami zakrivale obličja, kakor da bedijo ob mrliču in kakor da sede tako mirno in negibno že od Bog ve kdaj. Njihovi dolgi lasje so jih pokrivali vse od temena do nog. Niso se genile; oči so jim bile zaprte, toda skozi prozorne veke sem videl čisto razočno njihove zenice, ki so bile srepo uprte vame...

V njihovi sredini je ležala na pandanusovi postelji neka bela, strašna človeška prikazen...

Približal sem se tistemu uspavanemu fantonu, nagnil sem se nad tisti mrtvi obraz... Rarahu se je pričela smejati...

V odgovor na tisti grozotni smeh je ugasnilo solnce na nebu in bil sem zopet v popolni, neprodni temi...

V tistem trenutku pa je zavel skozi zrak silen vihar, in jaz sem skozi meglo groze zagledal strašne stvari: velike kokosove palme, ki jih zviija divji vihar, — tetovirane prikazni, ki ječe v njihovih sencih — maorska pokopališča in tamkajšnje prst, ki rdeče barva bele kosti, — nenavadno valovanje morja in hreščanje koral, — modre žuželke, prijateljice mr-

tvih trupel, ki mrgotajo v mraku — v sredi med njimi je pa ležala Rarahu; njeno otroško telo je bilo zavito v dolge črne lase, oči so ji bile prazne in smejala se je z večnim smehom, strahotnim režečim smehom tapapahuja...

»O moj mili prijatelj, o moj dehteči cvet večerni! Zelo je hudo srcu mojemu, ker te več ne vidim! O zvezda moja jutranja, moje oči se jočejo, ker se več ne vrneš!... Pozdravljam te v imenu resničnega Boga po veri krščanski.

Tvoja mala prijateljica,

Rarahu.

Lotijeva ženitev.

E hari te fau,
e toro te faaro
e nau te taata...

Palma bo še dalje rasla,
valovi se bodo še dalje širili,
samo človek bo izginil...
(Stara polinezijska prislovica.)

Dodatek prevajalca.

Maribor, meseca novembra 1932.

Dan za dnem se je razvijala pred nami romantična zgodba ljubezni Lotija in male njegove prijateljice Rarahu tam »doli«, daleč daleč od Evrope na krasnem otoku Tahiti sredi neskončnega Tihega oceana. Dan za dnem smo spoznavali čar Oceanije in se poglobljali v čase, ki so že davno minili, ki jih že davno ni več. Umrl so že vsi, ki so bili priče tega romana in katerih imena — resnična, ne izmišljena najdete v njem. Umrl je tudi že Loti sam, dasi komaj po svetovni vojni, ki jo je preživel. Oceanija, Tahiti, Mooreja, Bora-Bora, Papet, Papeuriri in Apir pa še stoji. Še šume bistri valovi potoka Fatana, prihajajoči iz višav Moorena. Še zore gojave, banane, kokosi, kruhovci, pomaranče in limoni. Še cveto gardenije, oleandri in drugi cvetovi tahitski in po gozdovih prepevajo ptice-potomke tistih, ki jih je

Loti prinesel mali princeski Pomari V. iz dežele Kalifornije (i te fenua Kalifornija). Niso poginile. Gozdovi okoli potoka Fatana so oživel...

Vsega drugega pa ni več! Če bi prišli danes na Tahiti, v Papet, bi se začudili, ne bi se več znašli. Poslopje dvora stare kraljice Pomare IV. sicer še stoji, a v njem ni več nobenega maorskega veličanstva. Tahiti je navadna francoska kolonija z guvernerjem, brez lastnega vladarja.

In Papet? Narastel je in se prenovil ter moderniziral. Ulice so širše kakor so bile takrat in so asfaltirane. Hiše so večje in udobnejše, trgovine bolj bogate. V Papetu so veliki hoteli, restavracije, kavarne, zabavišča in na vogalih čakajo avtotaksi, da nas popeljejo kamorkoli želite. V Papeuriri vam ni več treba potovati peš ali pa na škripajočem vozu nesrečne Moe, kraljice z otoka Rajateje. Udobna avtomobilska cesta vodi okoli in okoli otoka. Peljete se lahko kamorkoli hočete in vas to niti ne stane dosti.

Toda v Papetu samem zapirajo lokale že ob enajstih ali najkasneje o polnoči. Če hočete ponočevati, si morate najeti avto, da vas popelje v bližino Foa, kjer so zrastle lepi, komfortni letoviščarski hoteli, ki jih upravljajo Židje. Tam pijete, plešete in kvartate lahko vso noč do jutra, kakor nekoč, ko je valovila ob zvokih tamtama upaupa na vrtu kraljice Pomare IV.

Dinastija je skoraj izumrla; od neposrednih potomcev kraljice Pomare živi samo še neka kneginja, ki se je umaknila iz Papeta na jugovzhodni rob otoka, kjer si je zgradila udobno viho. Če pridete kdaj tja, jo lahko obiščete. Z veseljem vas bo sprejela in pokramljala z vami o časih, ko sta živela in se ljubila Loti in nesrečna Rarahu.

Civilizacija je zadržala stare navade in verovanja, maorski jezik pa ni izginil, da-

si mu je Loti često prerokoval skorajšnje smrti. Nasprotno, kultiviral se je in je postal književno občilo. Francosko znajo samo izobraženci. V osnovnih šolah, ki so v vsaki vasi, se poučuje v maorščini in tu di gimnaziji in v ostalih šolah v Papetu je maorščina docela enakopravna s francoščino. In — roman, ki smo ga pravkar prečitali: Pierre Loti »Lotijeva ženitev« — je že davno preveden na jezik Tahitčanov. Loti in Rarahu sta postala zgodovinski osebi, kakor Pomare, zadnja prava kraljica papetska.

Življenje ni več tako romantično in tu di ne tako neskrbno, kakor je bilo takrat, dasi je Tahiti, — kakor vsa Oceanija, — ta svojevrstni svet sredi Tihega oceana med Avstralijo in Južno Ameriko, še vedno srečna zemlja solca in smehljaja, ki ni tako odvisna od gospodarske konjunktive, financ in valute kakor naša postarana, resna in dolgočasna Evropa s svojim mračnim nebom in polletnim mrzom. Vse, kar potrebujejo imajo Tahitčani brez večkega truda, le one stvari, ki jim jih je prinesla evropska civilizacija, morajo uvažati in kupovati.

In vendar — Tahiti je še danes hrepenenje tisočev in tisočev ljudi. Še danes je romantični sen. Celo razvajeni ameriški milijonarji ga radi obiskujejo, in srečni so mornarji, ki jih usoda zanese v Papet. Še šumi morje ob koralnih obalah, še se upogibajo v vetru vitke kokosove palme in v temnih nočeh prhutajo po mračnih gozdovih tapapahui s svojimi netopirskimi krili in mrtvaškimi lobanjami; še se — včasih samo in v oddaljenejših krajih, — oglašajo tožni glasovi viv...

In še prepevajo maorska dekleta Rarahino pesem:

Majhen je še sam vrh Paje
na otoku Bora-Bori —
napram moji silni boli,
o moj dragi, nepozabni...

KONEC.

klubi, ki niso člani zveze. SK Ptuj namreč ni včlanjen v zvezi. Kakor doznamo, pa SK Svoboda tudi od tukajšnje medklubskega odbora ni imela dovoljenja, da sme tekmo odigrati. Radovedni smo, kakšno stališče bo zavzel LNP. Spominjamo se, da je svoječasnno ISSK Maribor bil kaznovan z dvomesečno prepovedjo igranja, ker je nastopil v neki rezervni tekmi z neverificiranim igralcem.

SK Rapid rezerva:SK Svoboda rezerva 9:0 (3:0).

Na igrišču ISSK Maribora se je večeraj popoldne nadaljevalo prvenstveno tekmovanje rezerv, in sicer sta se srečala SK Rapid in SK Svoboda. Po nadmočni igri je zaslužno zmagal SK Rapid z 9:0. Sodil je g. Skalar.

Ostale nogometne tekme.

Celje: Olimp:Atletik SK 3:1 (2:0). Prvenstvena tekma.

Zagreb: Prvenstvene tekme: Viktorija:Gradjanski 2:0 (2:0)!! Concordia: Železničarji 3:0 (1:0): Hašk:Sparta 3:1 (1:0).

Beograd: Prvenstvene tekme: BSK: Grafičar 4:0; Bask:Sloga 4:0; Jugosavija:Sparta (Zemun) 6:0.

Gradec: Prvenstvene tekme: Sturm: GAK 5:2 (1:1)! Hakoah:Südbahn 1:0 (1:0); Sportklub:Wacker 6:1 (3:0).

Dunaj: Prvenstvene tekme: Austria: Rapid 2:0; Wacker:Libertas 2:1; Vienna: FAC 3:2; Admira:Hakoah 1:0 Vienna je postala jesenski prvak.

Nova uprava Zveze sportnih zvez.

Na kongresu našega vrhovnega sportnega foruma, to je Zveze sportnih zvez, ki je bil večeraj v Zagrebu, je bila izvoljena dosedanja uprava z dr. Hadžijem na

čelu. Podpredsedniki so dr. Pirc, general Knežević in Veljko Ugrinić, tajnika gg. Macanović in Gavrančić, blaginjak pa g. Jankovič. Podrobno poročilo o kongresu je razvidno iz današnje številke »Jutra«.

Holandske hiacinte v krizi

Svetovna gospodarska kriza tudi cveticam ni prizanesla, zlasti ne holandskim hiacintom. Prej so jih razpošiljali po vsem svetu, sedaj pa je povpraševanje po njih vedno manjše. Ker se zaloge čebul teh lepih pomladanskih cvetic vedno bolj množe, so sedaj sklenili, da jih bodo 20 milijonov uničili. — Naša slika kaže ogromne nasade hiacint s Holandko v tipični narodni noši.

Kratka povest o poljubu

Neki dunajski trgovec je imel precejšnje sitnosti radi malenkostne šale. K njemu v trgovino je prišla pred dnevi brhka 16-letna deklica, brezposelna Anica in ga prosila, naj ji pokloni malo dozico za puder, ki si jo tako želi, pa nima denarja, da bi jo kupila. Pripravljena bi bila za dobroto stisniti trgovcu sladek poljub. In trgovec je bil tako galanten, da se ni odrekel vabljivemu plačilu in je poklonil mladi Anici zaželeno dozico.

Mladenka je ta dogodek drugi dan pripovedovala svojim mladim znancem, ki so ga pa brez njene vednosti izkoristili v svoje namene. Prišel je v trgovino mladenič in jel trgovcu skrivnostno pripovedovati, da bo najbrže njegova žena izvedela za kupčijo s poljubom, kar bi se pa dalo preprečiti z nekoliko šilingi. Trgovec se je bal, da bi iz nedolžne šale res nastala neprijetna afera. Poklonil je mladeniču ob vsaki priliki, ko je prišel s to grožnjo v njegovo trgovino, nekaj šilingov. Dajal mu je tudi razno blago. Ko pa se mu je zdelo vse skupaj že prenemarno, je končno prijavil zadevo policiji, ki je aretirala mladega izsiljivca in oba njegova pajdaša, ki sta ponavadi čakala pred trgovino. Pri zaslišanju so brez obotavljanja priznali krivdo in tudi to, da so denar zapravili po slaščičarni in hodili v kino.

Torej trgovci, bodite oprezní, predno sklenete kupčijo v blagu.

Stranka (iz Rač doma), kateri je bilo v Praprotnikovi ulici 7 objubljeno stanovanje, naj se tam nemudoma zglasti. 3869

Sostanovalca sprejemem. Židovska ulica 12 I. 3867

Dijaka ali dijakinja sprejemem, v centru. Naslov v upravi »Večernik«. 3864

Stanovanje v Studencih sobo in kuhinjo oddam 10 minut od Glavnega trga. Poizve se Smetanova ulica 50. 3865

Železni štedilnik, skoraj nov, malo rabljen, in umivalnik ceneno prodam. Naslov v upravi »Večernik«. 3738

Podstrešno stanovanje, sobo in kuhinjo, oddam takoj mirni stranki. Frankopanova ulica 61/I. 3797

Sprejemem dobro izurjenega prekajevalca (Selcher). Samostojna moč. Naslov Ivan Javornik, mesarija, Ljubljana, Domo-branska cesta 7. 3863

Cedno opremljeno solnčno in snažno sobo s vhodom iz stopnic oddam boljšemu gospodu. Prešernova ul. 19. 3729

Jos. Tichy i Dr. Konces. elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 2756, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčni ceni. 1603

Kupujem in prodajam rabljene peči in štedilnike ter vsakovrstne kovine, stroje, že'ezo in lito železo. Plačam po najboljših dnevnih cenah. Justin Guštinčič, Tattenbachova ul. 14. 3809

Zarnice
lestence
likaln ke
kuhinske aparate
izolirne žice
mo'orje
elektromaterijal
zvonce
telefone
radioparate

kupite poceni v novi
elektrotehnični trgovini
Karol Florjančič
Maribor, Glavni tro 23

Spalni fotelji, lota postelje, divani, otomani, vložki, madrace, afrik, žima, volna, najceneje pri F. Novaku, Koroška cesta 8, Ve-trinjska ulica 7. 3825

Modne liste

za jesen in zimo

Knjigarna
iskovne zadruga
Maribor, Aleksandrova c. 13